

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Novosedly, okres Břeclav, příspěvková organizace

691 82 Novosedly 3

Identifikátor školy: 600 112 179

Termín konání tematické inspekce: 15. – 16. duben 2003

Čj.:	121 036/2003-11066
Signatura:	tl4bw103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu Novosedly, okres Břeclav, která je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací zřídila obec Novosedly. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 125 žáků a školní družinu s kapacitou 55 žáků. Ve školním roce 2002/2003 do pěti tříd školy dochází celkem 81 žáků ze tří obcí. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Obecná škola, č.j. 12035/97-20. Škola byla na základě vlastní žádosti zařazena od školního roku 2002/2003 do experimentálního ověřování integrace žáků s mentálním postižením do běžné základní školy. Získala povolení integrovat dva žáky s mentálním postižením (do prvního a druhého ročníku). Jejich vzdělávání probíhá podle vzdělávacího programu zvláštní školy, schváleného MŠMT pod č.j. 22 980/97-22, ze dne 20. června 1997.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy integrovaných žáků s mentálním postižením v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy integrovaných žáků s mentálním postižením v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy integrovaných žáků s mentálním postižením v základní škole ve vybraných předmětech.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně vzdělávací práci v prvním a druhém ročníku, kde jsou integrováni dva žáci s mentálním postižením, zabezpečují tři pedagogové. Třídními učiteli jsou ředitel školy a učitelka, která se na škole věnuje žákům s problémy v učení. Vede dyslektický kroužek a v této oblasti se aktivně sebevzdělává. Oba splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pět hodin v první třídě a jednu ve druhé vyučuje vychovatelka školní družiny, která nesplňuje požadavky platné vyhlášky pro výuku na 1. stupni základní školy. Její osobní zaujetí a zájem o práci však tento nedostatek plně vyváží.

V malém kolektivu pedagogů ředitel svým partnerským způsobem vedení vytvořil příjemné pracovní prostředí. Pedagogové mají k dispozici jednu místnost, která slouží jako ředitelna i sborovna. Přirozeně tak každodenně diskutují nad problémy žáků, předávají si zkušenosti a vzájemně konzultují řešení vzniklých situací. Neformální, ale respektující vztahy v kolektivu jsou důsledkem vstřícného a přímého jednání ředitele. Podporuje aktivitu učitelů, přijímá a respektuje jejich názory a nápady. Vytvořil tak kolektiv, v němž každý cítí spoluzodpovědnost za výsledky školy a je ochoten se podílet na všech činnostech. Plnění povinností svých zaměstnanců ředitel sleduje průběžně, kvalitu jejich výchovně-vzdělávací práce při hospitacích. Pro hospitace si však nestanoví cíle, jejichž sledování a vyhodnocení by škole poskytlo informace pro další plánování v oblasti zkvalitňování práce s žáky. Zápisy z nich pouze popisují sledovanou hodinu, postrádají analytický přístup. Vzhledem k velikosti kolektivu však bylo zřejmé, že o kvalitě práce všech zaměstnanců má dobrý přehled.

Dalšímu vzdělávání ředitel přikládá velký význam, pedagogy v něm podporuje a podle možností školy účast na vzdělávacích akcích v plné míře umožňuje. Sám se v důsledku přechodu na právní subjektivitu vzdělává v oblastech potřebných pro úspěšné řízení školy. Z hlediska péče o žáky s mentálním postižením získává poznatky samostudiem a konzultacemi s kolegy. Učitelka, v jejíž třídě je integrován druhý žák se dlouhodobě věnuje problematice specifických poruch učení a lehké mozkové dysfunkce. Na kurzech a seminářích získala náměty vhodných přístupů a speciálních postupů v práci s žáky, kteří vybočují z běžného rámce třídy. Úspěšně je uplatňuje i při práci s žákem s mentálním postižením.

Ředitel vytvořil soubor kritérií, podle kterých zaměstnanci průběžně hodnotí. Výsledky hodnocení mu slouží jako podklad pro odměňování. Kritéria jsou všem známá.

Organizace provozu i výuky je promyšlená, je přehledně stanovená v řádech školy a dalších dokumentech. Kompetence ředitel školy přenesl na zaměstnance a jasně stanovil jejich povinnosti. Umožnil jim tak spolupodílet se na řízení školy. V obsahu řádů se však více zabývá povinnostmi žáků i zaměstnanců, právy jen okrajově. Informační systém ve vztahu k zaměstnancům i rodičům funguje dobře, podle zaběhnutých pravidel. Veřejnost je s činností školy seznamována prostřednictvím vytvořených stránek na internetu a pravidelnými příspěvky do „Novosedelských listů“. Pro zajištění bezproblémového nástupu žáků na vyšší stupeň škola spolupracuje se Základní školou v Drnholci, kam většina žáků přechází. Na zajištění kvalitní péče o žáky s mentálním postižením a výběru vhodných přístupů k jejich vzdělávání se spolupodílí Speciálně pedagogické centrum, zřízené při Speciálních školách Brno, Ibsenova. Odborníci centra zajišťují vyšetření žáků, pravidelně školu navštěvují a poskytují pedagogům konzultace.

Personální podmínky byly hodnoceny velmi dobře. Umožňují realizovat výuku integrovaných žáků s mentálním postižením.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova malotřídní základní školy stojí uprostřed obce. I když je stará, úsilím vedení školy i kolektivu a za přispění zřizovatele byly provedeny opravy a úpravy, které vytvořily pro výuku příjemné a podnětné prostředí. Všechny místnosti školy jsou prostorné a světlé. Kromě pěti kmenových tříd slouží k výuce dobře vybavená malá tělocvična. Vedle budovy bylo zbudováno hřiště pro sportovní i rekreační činnosti žáků. Mimo areál školy je zřízena keramická dílna s pecí a hrnčářským kruhem.

Vybavení tříd nábytkem je starší, ale funkční. K celkově velmi dobré estetice a útulnosti přispěly vkusné nátěry, vhodné uspořádání nábytku a výzdoba, při které jsou využívány práce žáků. Součástí výzdoby jsou také názorné obrazové materiály a pomůcky. Ve třídách jsou odpočinkové kouty, vybaveny jsou také vzájemně propojenými počítači s instalovanými výukovými programy vhodnými i pro žáky s mentálním postižením. Ty žáci přirozeně v průběhu dne využívali. Velkou pozornost škola věnuje postupné obnově a dovybavování učebními pomůckami a materiálem. Zakoupeny byly soubory map a obrazů i další názorné pomůcky. Pro běžnou výuku má škola odpovídající učebnice. Pro žáky s mentálním postižením učebnice zvláštní školy nemá. Pracovali se stejnými učebnicemi jako ostatní žáci. Pro individuální práci byly vybírány pracovní listy, které odpovídaly jejich možnostem. Při práci v sešitech úkoly učitelé vhodně přizpůsobovali jejich individuálním schopnostem.

Používání názoru při výuce, tím i účelné a efektivní využívání pomůcek a dostupného materiálu, ředitel průběžně sleduje a hodnotí. Zřejmé to bylo nejen ze zpracovaných hodnocení, ale i z jejich běžného zařazování ve sledovaných hodinách.

Materiálně- technické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré. Umožňují plně integraci žáků s mentálním postižením.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacích programů

Základní škola realizuje schválené vzdělávací programy Obecná škola a Vzdělávací program zvláštní školy.

Rozvrh vyučovacích hodin základní školy ve třídách, kde byli integrováni žáci s mentálním postižením, svým obsahem odpovídal učebnímu plánu školy, který byl v souladu s platnými učebními dokumenty. Úpravy učebního plánu zvláštní školy odpovídaly povolené výši 30% při zachování všech předmětů a nepřekročily týdenní dotace hodin. S ohledem na svoje individuální možnosti byli integrováni žáci s mentálním postižením vyučováni ve sledovaných předmětech podle platných učebních osnov.

Povinná dokumentace o průběhu a výsledcích vzdělávání integrovaných žáků s mentálním postižením podle vzdělávacího programu zvláštní školy, průkazně zachycující průběh výchovně-vzdělávací činnosti, není vedena. Řádně je dokumentace vedena jen ve vztahu k plnění vzdělávacího programu Obecná škola.

Ředitel školy při hospitační činnosti sleduje naplňování učebních osnov. Jako podklad mu slouží také pravidelné hodnocení výsledků a chování žáků, prováděné třídními učiteli. Ve vztahu k integrovaným žákům tento způsob poskytuje dobrou zpětnou vazbu a umožňuje dobře plánovat další výchovně-vzdělávací činnost.

Systém sledování a kontroly naplňování učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání individuálně integrovaných žáků s mentálním postižením.

Hospitace proběhly v 1. a 2. ročníku v předmětech český jazyk, matematika a prvouka.

Vzdělávání žáků s mentálním postižením vycházelo z tematických plánů, které učitelé zpracovali podle platného vzdělávacího programu zvláštní školy. Pro zohlednění individuálních schopností jednotlivých žáků v naukových předmětech (český jazyk, matematika, případně prvouka), učitelé na základě odborných vyšetření a pedagogické diagnostiky vytvořili individuální vzdělávací plány s konkrétně stanovenými úkoly. S individuálními plány operativně pracují, úkoly upravují podle vzniklých situací a v souladu se skutečnými výsledky a pokroky žáka tak, aby odpovídaly svou náročností, ale umožňovaly také maximálně ovlivňovat jejich psychomotorický rozvoj. Všichni pedagogové byli na výuku velmi dobře připraveni.

Promyšlenou organizací se vyučujícím dařilo vytvářet žákům dostatečný prostor pro plnění zadaných úkolů. Volili pestrou škálu organizačních forem a metod práce. Snažili

se o co největší provázanost úkolů celé třídy i postižených žáků, vhodně je zapojovali do společných činností. Ve větší míře jim to svým pojetím umožňoval vzdělávací program Obecná škola, který škola v běžné výuce realizuje. Ve skupinové práci většinou oba žáci úspěšně zvládali stejné nároky jako ostatní. Přirozeně tak zažívali pocit úspěchu, podporovalo se jejich sebevědomí, sebedůvěra i pocit sounáležitosti se spolužáky. Deficity ve vzdělávání se vzhledem k jejich věku a míře postižení ještě výrazně neprojevovaly. Zřetelnější však již byly, jak bylo zřejmé z výsledků práce, od pololetí u žákyně ve druhém ročníku. Vyučující musela častěji zařazovat individuální práci a více ji sledovat. Promyšlené střídání činností umožňovalo pedagogům věnovat se v části hodiny těmto žákům individuálně. Úkoly jim srozumitelně vysvětlovali a jejich pochopení důsledně ověřovali. Ve sledovaných hodinách s nimi učivo procvičovali a upevňovali. Využívali k tomu pestrou škálu pomůcek, jejich oblíbené činnosti, pracovní listy i vhodné počítačové programy. Respektovali jejich osobní tempo i unavitelnost, cílenou relaxaci k celkovému uvolnění však nezařazovali. Jen občas se stávalo, že žák při samostatné práci již úkol splnil, nebo si nevěděl rady a bezcílně čekal, až si ho pedagog všimne.

Vstupní i průběžná motivace byla ve všech hodinách přirozeně využívána. Často vycházela ze zkušeností a zážitků žáků. Učitelé postižené žáky povzbuzovali, chválili a oceňovali jejich pokroky. Podporovali tak jejich aktivitu i ochotu plnit další úkoly. V hodnocení byli konkrétní, objektivní, poskytovali jim dobře zpětnou vazbu nejen o úspěšnosti, ale i vhodnosti chování a jednání. Objevovala se, i když výjimečně, snaha vést je k sebehodnocení. V klasifikaci používali širšího slovního hodnocení.

Malé kolektivy žáků, kteří se dobře znají a vstřícný přístup vyučujících vedly k otevřené a přátelské interakci a komunikaci mezi žáky i žáky a dospělými. Projev vyučujících byl převážně klidný, vyrovnaný a trpělivý. Jen výjimečně se stávalo, že v části hodiny převažoval verbalismus učitele a žáci měli méně prostoru pro vlastní vyjádření. V některých hodinách se velmi dobře dařilo zvolenými formami a metodami práce podporovat vzájemnou spolupráci žáků. Přirozeně se tak při řešení zadaných úkolů rozvíjela jejich komunikace. Chování žáků v kolektivu bylo ohleduplné a slušné, dokázali respektovat pravidla správného chování.

Průběh a výsledek vzdělávání integrovaných žáků s mentálním postižením měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky, kterých při výchově a vzdělávání integrovaných žáků s mentálním postižením dosahuje, si škola sleduje pravidelným čtvrtletním hodnocením. Zaznamenává skutečné výsledky, které srovnává s požadavky vzdělávacího programu zvláštní školy. Získává tak informace o tom, v kterých oblastech jsou žáci schopni dosahovat výrazně lepších výsledků a poznatky využívá pro plánování další výuky. Poněvadž jsou oba žáci integrováni od školního roku 2002/2003, škola zatím nevypracovávala hodnotící zprávu, která je požadována garantem experimentálního ověřování integrace žáků s mentálním postižením do běžných základních škol.

Výsledky vzdělávání integrovaných žáků odpovídaly jejich reálným možnostem. Kromě vhodně volených metod je pozitivně ovlivňovalo působení kolektivu spolužáků, kteří postižené žáky více motivovali pro práci a ochotně jim pomáhali.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Název základní školy, uvedený ve Zřizovací listině a Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, není v souladu. Ve zřizovací listině je uvedeno: Základní škola Novosedly, okres Břeclav, příspěvková organizace. V zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je uvedeno: Základní škola Novosedly, okres Břeclav.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č.j. 297/2002 včetně příloh 1. a 2. ze dne 30. října 2002
2. Statut základní školy s účinností od 1. ledna 2003
3. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 49/95/5178-00 s účinností od 27. ledna 1996 ze dne 27. ledna 1996
4. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 395/98 s účinností od 1. března 1998 ze dne 10. února 1998
5. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 0109/2000 s účinností od 1. září 2000 ze dne 10. září 2000
6. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 33 416/02-21 s účinností od 1. ledna 2003 ze dne 28. ledna 2003
7. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2002 ze dne 5. října 2002
8. Žádost o zařazení Základní školy v Novosedlích do experimentálního ověřování integrace mentálně retardovaného dítěte do běžné základní školy č.j. VZ/08-02 ze dne 7. června 2002
9. Žádost o zařazení Základní školy v Novosedlích do experimentálního ověřování integrace mentálně retardovaného dítěte do běžné základní školy č.j. VZ/19-02 ze dne 2. prosince 2002
10. Zařazení Základní školy v Novosedlích do experimentálního ověřování integrace žáků s mentálním postižením do běžné základní školy a povolení individuálního zařazení žáka č.j. 21 061/2002-24 ze dne 17. června 2002
11. Zařazení Základní školy v Novosedlích do experimentálního ověřování integrace žáků s mentálním postižením do běžné základní školy a povolení individuálního zařazení žáka č.j. 32 715/2002-24 ze dne 12. prosince 2002
12. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků, kteří ve školním roce 2002/2003 vyučují integrované žáky s mentálním postižením
13. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, evidence žáků školy pro školní rok 2002/2003 ve třídách, kde jsou integrováni žáci s mentálním postižením
14. Osobní dokumentace integrovaných žáků s mentálním postižením
15. Souhlas rodičů s integrací
16. Rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
17. Koncepce rozvoje školy pro rok 2003 – 2008
18. Plán práce pro školní rok 2002/2003 ze dne 28. února 2002, který obsahuje plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
19. Tematické plány učiva vzdělávacího programu zvláštní školy pro školní rok 2002/2003

20. Individuální plány integrovaných žáků s mentálním postižením pro školní rok 2002/2003
21. Výroční zpráva o činnosti základní školy ve školním roce 2001/2002
22. Vnitřní řád školy projednaný a schválený pedagogickou radou dne 26. srpna 2002
23. Organizační řád s účinností od 1. ledna 2003
24. Pracovní náplně zaměstnanců ve školním roce 2002/2003
25. Zápisy z pedagogických porad
26. Pravidla kontroly a hodnocení pedagogických pracovníků
27. Zápisy z hospitací, hodnocení pedagogických pracovníků
28. Deníčky, žákovské knížky a sešity integrovaných žáků s mentálním postižením ve školním roce 2002/2003
29. Kniha úrazů, podací deník

ZÁVĚR

Základní škola má pro integraci žáků s mentálním postižením příznivé personální podmínky. Pedagogové jsou osobně zaujati snahou pomoci jim překonávat obtíže a přispívají k jejich optimálnímu rozvoji.

Příjemné, klidné prostředí školy s malým počtem žáků, kteří postižené spolužáky bezproblémově přijímají, vytváří podnětné prostředí pro jejich vzdělávání. Prostory tříd, jejich uspořádání a vybavení umožňuje zařazovat různé formy práce a v potřebném rozsahu výuku individualizovat.

Promyšlená organizace, vhodně volené metody a formy práce sledovaly nejen oblast rozvoje poznatků, ale důraz byl kladen na podporu odpovídajících sociálních dovedností integrovaných postižených žáků. Pedagogové důsledně dbali na názornost a žáci při výuce dosahovali, také díky pozitivním vzorům ve třídě, velmi dobrých výsledků, mnohdy srovnatelných se spolužáky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	Sedláčková Hana, v.r.

V Blansku dne 29. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. května 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Vladimír Zvonek, ředitel Základní školy Novosedly	Zvonek V., v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.
---------	------------------------	--------------------------

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
KÚJK, OŠMT, Brno	2003-05-19	121 041/2003-11066
Obec Novosedly	2003-05-19	121 042/2003-11066

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány